

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9279 af 15/04/2001 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-23-01 om forbrugsgoder - hvilestol - væsentlig handicapkompenserende funktion - konkret vurdering

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 350215-00

Ankestyrelsens principafgørelse C-23-01 om forbrugsgoder - hvilestol - væsentlig handicapkompenserende funktion - konkret vurdering

Resume:

Hjælp til forbrugsgoder, d.v.s. produkter der fremstilles og forhandles bredt til sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed, kan ydes, når betingelserne for at yde hjælp til hjælpemidler er opfyldt, med mindre der er tale om forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Det er derfor uden betydning for eventuel hjælp til køb af en hvilestol som forbrugsgode, at stolen kan købes hos en almindelig møbelforhandler. En stol, som kan købes hos en almindelig møbelforhandler, kan ikke alene af den grund anses for at være "sædvanligt indbo", hvortil der ikke kan ydes hjælp.

Det afhænger af en konkret vurdering i forhold til det ansøgte forbrugsgode, om forbrugsgodet har en væsentlig handicapkompenserende funktion for en varigt nedsat funktionsevne.

Der må således konkret lægges vægt på, om det ansøgte forbrugsgode skønnes specielt egnet, eller indrettet til at tilgodese funktionsnedsættelsen/lidelsen, eller iøvrigt skønnes udformet til i væsentlig grad at kompensere for følgerne af lidelsen eller et specifikt handicap.

Den konkrete sag om hjælp til køb af en hvilestol som forbrugsgode blev hjemvist. *)

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 97, stk. 1 og § 98, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 113

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 52 af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (Lov om social service) - appendiks, pkt. 12, kapitel 6, kapitel 8

Note:

*) SM 0-23-90 og SM 0-159-97 ophæves.

Sagsfremstilling:

En 53-årig mand led af følgerne efter et ulykkestilfælde, hvor han havde brækket ryggen. Han havde efter operation konstante smerter i ryggen og venstre ben og store problemer med at sidde ned. Herudover havde han bl.a. problemer med vandladning og afføring og måtte bruge kateter. På grund af sine gener søgte han om støtte til en hvilestol med passende højde, armlæn og høj ryg, der kunne vippe bagover.

Af statusattest fra hans læge fremgik, at han havde pådraget sig en instabil fraktur af 1. lændehvirvel med 80 % okklusion af spinalkanalen. Læsionen havde bl.a. påvirket hans evne til at lade vandet. Han havde ondt i lænden og kunne ikke få ro i sine møbler, hverken sofa eller stole. Derfor søgtes der om hvilestol.

Helbredstilstanden var iøvrigt beskrevet i en sygehusjournal. Der forelå ingen nærmere beskrivelse af stolen og behovet for den.

Kommunen gav afslag på det ansøgte med den begrundelse, at den søgte stol hørte ind under sædvanligt indbo, hvorfor der efter § 98 i lov om social service ikke kunne ydes hjælp hertil. Stolen kunne købes hos almindelig møbelforhandler. Det anførtes, at kommunen kunne tilbyde vejledning i køb af hvilestol. Yderligere anførtes, at han stadig gik til genoptræning på hospitalet, og tilstanden kunne således ikke betegnes som stationær.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afslag på bevilling af en hvilestol som forbrugsgode efter service-lovens § 98, idet nævnet ligesom kommunen fandt, at den ansøgte stol var at betragte som sædvanligt indbo.

Nævnet lagde vægt på det oplyste i sagen, hvorefter der var tale om en stol, der kunne købes hos en almindelig møbelforhandler. Der var således ikke tale om, at stolen var specielt indrettet eller tilpasset eller havde en specielt handicapkompenserende funktion.

I klagen til Ankestyrelsen anførte ansøger bl.a., at han stadig havde mange gener efter at have brækket ryggen. Hans ryg var ikke blevet bedre på trods af genoptræning. Han havde store problemer med at sidde, og han havde hele tiden ondt i ryggen med smerter strålende ned i det ene ben. Endelig anførte han, at han havde meget store problemer med at sidde i de møbler, han havde.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt en hvilestol, der kunne købes hos en almindelig møbelforhandler måtte anses for at være sædvanligt indbo, herunder hvilke kriterier, der kunne lægges vægt på, før der var tale om et forbrugsgode med handicapkompenserende funktion.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at det var uden betydning for eventuel hjælp til køb af en hvilestol, at stolen kunne købes hos en almindelig møbelforhandler. Ligeledes fandt Ankestyrelsen, at en stol, som kunne købes hos en almindelig møbelforhandler, ikke alene af den grund kunne anses for at være "sædvanligt indbo", hvortil der ikke kan ydes hjælp.

Begrundelsen herfor var, at det fremgik af lov om social service § 98, stk. 1, at kommunen yder hjælp til forbrugsgoder, når betingelserne i § 97, stk. 1 om hjælpemidler er opfyldt, med mindre der er tale om forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Efter § 97, stk. 1, kan hjælp ydes, hvis der er tale om personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktions-evne, eller i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet, eller er nødvendig for at man kan udøve et erhverv.

Begreberne hjælpemidler og forbrugsgoder er nærmere defineret i § 1, stk. 2, i Social-ministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98. Det fremgår heraf, at hjælpemidler omfatter produkter der er fremstillet m.h.p. at afhjælpe en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, mens forbrugsgoder er defineret som produkter, der er fremstillet og forhandles bredt m.h.p. sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Det fremgår således direkte af lovens § 98 og bekendtgørelsens § 1, stk. 2, 2. punktum, at der kan ydes hjælp til forbrugsgoder, der forhandles bredt m.h.p. sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed, når betingelserne i § 97, stk. 1 er opfyldt, med mindre der er tale om forbrugsgoder der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Ankestyrelsen fandt derfor, at det ikke var i overensstemmelse med retsgrundlaget, at kommunen og nævnet til grund for at give afslag på hjælp til den ansøgte stol, bl.a. havde lagt vægt på, at der var tale om en stol, som kunne købes hos en almindelig møbelforhandler.

Ankestyrelsen fandt, at der ved vurderingen af, hvorvidt et forbrugsgode har en væsentlig handicapkom-penserende funktion for en person med varigt nedsat funktionsevne, jf. § 98, stk. 1, i loven og § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen må foretages en konkret vurdering i forhold til det ansøgte forbrugsgode.

Der må således konkret lægges vægt på, om det ansøgte forbrugsgode skønnes specielt egnet, eller indrettet til at tilgodese funktionsnedsættelsen/lidelsen, eller iøvrigt skønnes udformet til i væsentlig grad at kompensere for følgerne af lidelsen eller et specifikt handicap.

Er betingelserne om væsentlighed og en varig funktionsnedsættelse opfyldt er hovedreglen, at der kan ydes hjælp til anskaffelse af et forbrugsgode som forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. En mindre del af forbrugsgoder kan der dog ikke ydes hjælp til, - nemlig den del der er så almindelig, at de normalt indgår i sædvanligt indbo, jf. lovens § 98, stk. 1, og bekendtgørelsens § 19, stk. 5.

I ansøgers sag fandt Ankestyrelsen imidlertid, at der ikke forelå tilstrækkelige oplysninger om hans lidelse/funktionsnedsættelse og om karakteren og udformningen af den ansøgte stol til, at der på det foreliggende kunne tages stilling til, hvorvidt betingelserne for at yde hjælp til den ansøgte stol var opfyldt, eller om stolen, han havde behov for, måtte anses for at være sædvanligt indbo.

Ankestyrelsen hjemviste således sagen til fornyet behandling og afgørelse i kommunen efter ovenstående retningslinier, og efter indhentelse af nærmere lægelige oplysninger og nærmere oplysninger om, hvilken slags stol han havde behov for.

Såfremt ansøger efter ovenstående retningslinier fandtes berettiget til hjælp til en hvilestol som forbrugs-gode, skulle kommunen udmåle hjælpen efter reglerne i § 19 i bekendtgørelsen om ydelse af hjælpemid-ler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98.